

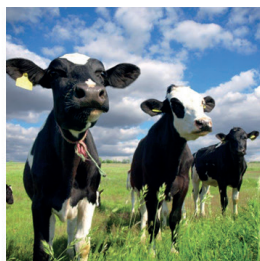
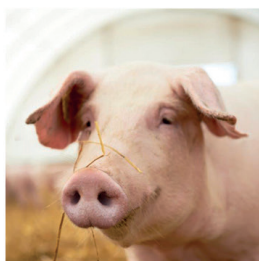
PROGNOZA CEN RYNKOWYCH PODSTAWOWYCH PRODUKTÓW ROLNO-ŻYWNOŚCIOWYCH

W Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa 4 października 2017 r. odbyło się posiedzenie Zespołu Ekspertów ds. Prognozowania Cen Podstawowych Produktów Rolno-Żywnościowych, powołanego przez Dyrektora Generalnego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa. Celem spotkania było sporządzenie prognozy cen rynkowych podstawowych produktów rolnych i żywnościowych do marca 2018 r.

W opracowaniu zaprezentowano prognozy cen:

- skupu:
 - zbóż,
 - trzody chlewnej, bydła i kurcząt,
 - mleka,

- zbytu:
 - odtłuszczonego mleka w proszku i masła,na tle przewidywanych czynników podaży-popytowych wpływających na ich poziom.

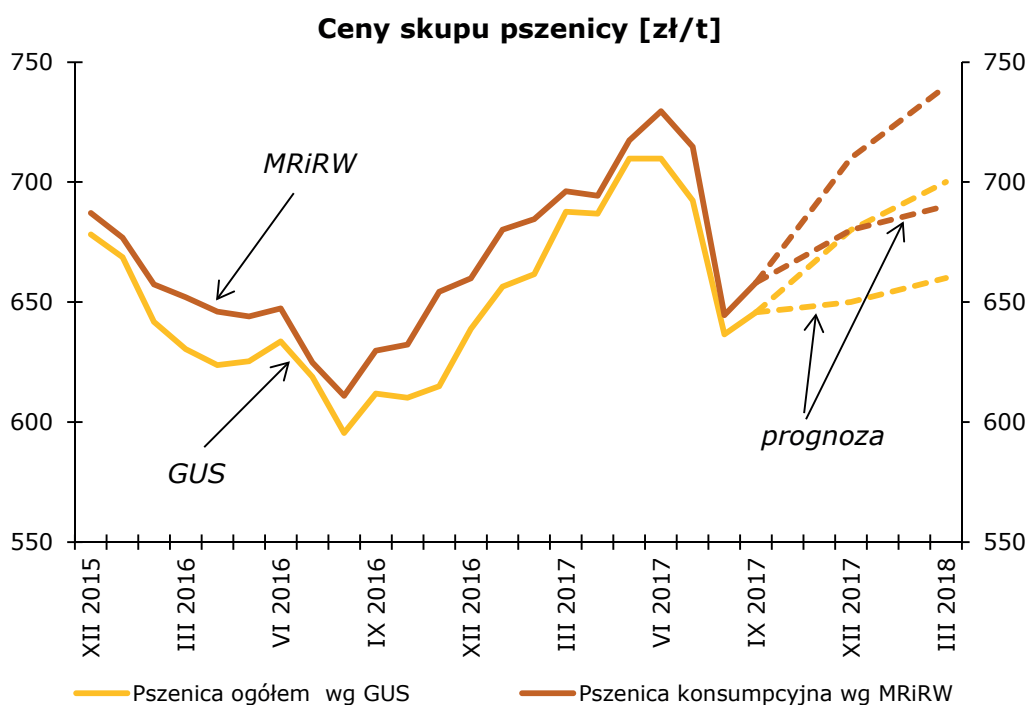

8 listopada 2017 r.

1. RYNEK ZBÓŻ

Sytuacja cenowa

Od początku sezonu 2017/2018 (tj. od lipca 2017 r.) ceny zbóż w Polsce, jak również na większości rynków zagranicznych były wyższe niż przed rokiem. We wrześniu 2017 r. (według GUS) w krajowym skupie za pszenicę przeciętnie uzyskiwano 646 zł/t, o 6% więcej niż rok wcześniej, a za jęczmień paszowy 581 zł/t, o 12% więcej. Średnia cena żyta ukształtowała się na poziomie 537 zł/t, o 7% wyższym niż w analogicznym okresie 2016 r. Największy wzrost cen w skali roku wystąpił w przypadku kukurydzy, której zbiory się opóźniały ze względu na nawracające intensywne opady deszczu. We wrześniu 2017 r. średnia krajowa cena kukurydzy wyniosła 666 zł/t i była o 25% wyższa od ceny sprzed roku.

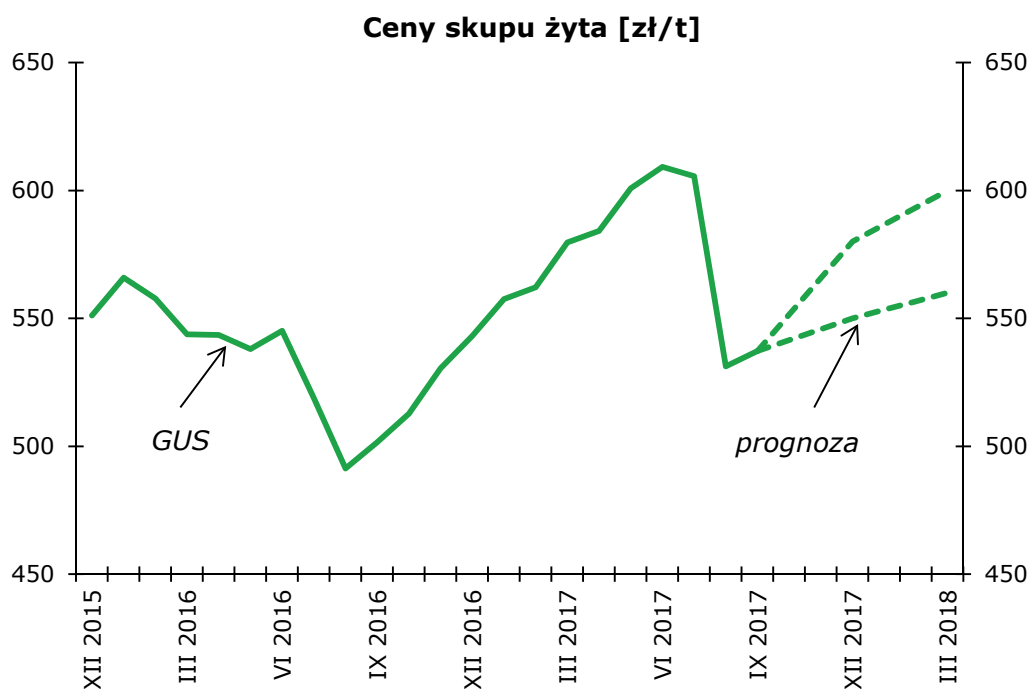

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych GUS, MRiRW i prognozy Zespołu Ekspertów.

W październiku 2017 r. zdecydowany spadek wykazywały jedynie ceny kukurydzy. Według danych Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW w okresie 23–29.10.2017 r. cena kukurydzy wyniosła 596 zł/t i była o 17% niższa niż miesiąc wcześniej. W tym czasie średnia cena żyta konsumpcyjnego obniżyła się nieznacznie (o 0,3%), do 564 zł/t. Przeciętna krajowa cena zakupu pszenicy konsumpcyjnej ukształtowała się na poziomie 670 zł/t, a jęczmienia paszowego – 621 zł/t. Ceny te w obu przypadkach były o 2% wyższe niż przed miesiącem.

W odniesieniu do notowań z porównywalnego okresu 2016 r. kukurydza była o 6% droższa, pszenica – o 5%, żyto – o 7%, a jęczmień o 17% droższy.

W większości krajów członkowskich UE w październiku 2017 r. odnotowano również wzrost cen zbóż podstawowych. Niższe niż miesiąc wcześniej były jedynie ceny kukurydzy. Według danych Komisji Europejskiej w okresie 23–29.10.2017 r. za pszenicę konsumpcyjną przeciętnie w UE płacono 161 EUR/t (681 zł/t), a za jęczmień paszowy 153 EUR/t (649 zł/t). Ceny te były wyższe niż miesiąc wcześniej odpowiednio o 1% i 3%. W tym czasie cena kukurydzy uległa obniżeniu o 1%, do 153 EUR/t (649 zł/t). W porównaniu z notowaniami sprzed roku pszenica i jęczmień były droższe o 8–15%, a kukurydza – o 3%. Polskie zboże jest tańsze niż w Europie Zachodniej. Krajowa cena pszenicy konsumpcyjnej była o 2% niższa od średniej ceny unijnej, jęczmienia paszowego – o 4% niższa, a kukurydzy – o 8% niższa¹.

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych GUS i prognozy Zespołu Ekspertów.

Czynniki wpływające na poziom cen:

➤ światowe zapasy i produkcja²

Prognozy USDA wskazują, że w sezonie 2017/2018 zbiory pszenicy na świecie mogą być nieco niższe (0,4%) niż w poprzednim sezonie i wynieść 751 mln ton. Produkcja zbóż paszowych w roku gospodarczym 2017/2018 obniży się o 3,5%,

¹ Relacje cen obliczone przez analityków Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie średnich cen tygodniowych – dla Polski według ZSRIR MRIRW, a dla pozostałych krajów według Komisji Europejskiej.

² Zapasy, produkcja oraz zużycie zbóż (bez ryżu) na świecie, w WNP i w UE według United States Department of Agriculture (USDA) – Grain: World Markets and Trade, październik 2017 r.

do 1 319 mln ton. Produkcja kukurydzy, która jest najważniejszym zbożem paszowym, obniży się o 3%, do 1 039 mln ton. Łącznie globalne zbiory zbóż w sezonie 2017/2018 szacowane są na poziomie – 2,07 mld ton, o 2% poniżej rekordowych zbiorów w sezonie 2016/2017. Biorąc pod uwagę globalne zasoby zbóż³ na świecie, które w sezonie 2017/2018 mogą być o 1% mniejsze niż w poprzednim sezonie, przy przewidywanym utrzymaniu zużycia na poziomie 2,09 mld ton, USDA ocenia, że zapasy zbóż na koniec bieżącego sezonu mogą ulec zmniejszeniu o 4%, do 497 mln ton. Będzie to jednak poziom wyższy niż w latach wcześniejszych.

W 2017 r. spadek produkcji ziarna przewiduje się w większości regionów świata, w tym zwłaszcza w regionach eksporterskich (Ameryka Północna, Australia, Ameryka Południowa). Wzrost zbiorów zbóż oszacowano natomiast dla krajów WNP (o 3% w porównaniu z 2016 r., do 231 mln ton). Więcej ziarna zebrano m.in. w Rosji (o 11% – 126 mln ton), natomiast mniej ziarna zebrano na Ukrainie (o 4% – 63 mln ton) i w Kazachstanie (o 8% – 18 mln ton). Z uwagi na wysoki poziom zapasów w sezonie 2017/2018 kraje WNP pozostaną liczącym się eksporterem na rynku światowym, stanowiąc poważną konkurencję dla krajów UE.

Według USDA zbiory zbóż w Unii Europejskiej w 2017 r. mogą się ukształtować na poziomie 301 mln ton, o 1% wyższym niż w 2016 r., ale o 1–8% niższym niż w latach 2013–2015. Zbiory pszenicy w UE w odniesieniu do 2016 r. prawdopodobnie wzrosną o 4%, do 151 mln ton, natomiast zbiory zbóż paszowych mogą być o 1,5% mniejsze i wynieść 150 mln ton. Z uwagi na niższy niż przed rokiem poziom zapasów na początku sezonu 2017/2018, unijne zasoby zbóż prawdopodobnie ulegną obniżeniu do 326 mln ton (o około 1% w porównaniu z sezonem 2016/2017). Pomimo przewidywanego niewielkiego spadku unijnego zużycia (o 0,2%, do 288 mln ton) oraz ograniczenia eksportu ziarna z UE m.in. ze względu na dużą konkurencję na tradycyjnych rynkach zbytu, zapasy zbóż na koniec sezonu 2017/2018 mogą być o 3% mniejsze niż na początku sezonu i wynieść 24 mln ton.

Przewiduje się, że w sezonie 2017/2018 nieznacznie zmniejszą się światowe obroty pszenicą, a zwiększą – zbożami paszowymi. Jednak na tradycyjnych rynkach zbytu unijnego zboża, tj. na Bliskim Wschodzie i w Afryce Północnej zapotrzebowanie na pszenicę ulegnie zwiększeniu.

► produkcja krajowa

Według wstępnego szacunku GUS w Polsce tegoroczne zbiory zbóż ogółem (łącznie z kukurydzą, prosem i gryką) zostały ocenione na 32 mln ton, tj. na poziomie o 7% wyższym niż w 2016r.⁴ i o 11% wyższym od średniej z lat 2011–2015. Wzrost zbiorów wynikał ze zwiększenia powierzchni uprawy (7,65 mln ha wobec 7,46 mln ha w 2016 r.) oraz większych plonów (41,8 dt/ha wobec 40,0 dt/ha w 2016 r.).

³ Zapasy na początku sezonu plus zbiory zbóż.

⁴ Opracowanie sygnałne GUS *Przedwzrostkowy szacunek głównych ziemioplodów rolnych i ogrodniczych w 2017 r.* opublikowane 28.09.2017 r.

* szacunek GUS

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych GUS.

GUS ocenił, że zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi zebrano 27,9 mln ton, o 10% więcej niż w ubiegłym roku. Pszenicy zebrano 11,6 mln ton (w porównaniu z 2016 r. wzrost o 7%), jęczmienia – 3,9 mln ton (wzrost o 14%), a żyta – 2,7 mln ton (wzrost o 24%). Spadek zbiorów dotyczył jedynie pszenżyta (o 1%, do 5,1 mln ton). Z uwagi na mniejszą (o 6% w porównaniu z 2016 r.) powierzchnię zasiewów zbiory kukurydzy uprawianej na ziarno według GUS mogą się zmniejszyć o 9%, do 3,9 mln ton.

W wyniku dużego eksportu zbóż z Polski w sezonie 2016/2017 krajowe zapasy zbóż na początku bieżącego sezonu (2017/2018) kształtowały się na niskim poziomie. Jednak zasoby zbóż w sezonie 2017/2018 mogą być większe niż w sezonie poprzednim z uwagi na wzrost krajowej produkcji.

➤ zużycie krajowe⁵

W bieżącym sezonie (2017/2018) przewidywane jest dalsze zwiększenie krajowego zapotrzebowania na zboża w wyniku rosnącego zużycia paszowego i przemysłowego. Wykorzystanie zbóż na spasanie może się zwiększyć o 5% z uwagi na przewidywany dalszy wzrost produkcji żywca wieprzowego, drobiowego i wołowego oraz produkcji mleka. Zużycie na cele przemysłowe może wzrosnąć o 9%, natomiast spożycie przetworów zbożowych (w ekwiwalencie ziarna) prawdopodobnie utrzyma się na dotychczasowym poziomie. Według szacunków analityków Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa krajowe zużycie zbóż w sezonie 2017/2018 może się ukształtować na poziomie 26,1 mln ton wobec 25,1 mln ton w sezonie 2016/2017.

⁵ Według prognoz analityków Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych GUS i przewidywań IERiGŻ – PIB.

► polski handel zagraniczny⁶

W wyniku dużej konkurencji na tradycyjnych rynkach zbytu, zwłaszcza ze strony krajów WNP, eksport zbóż z Polski w sezonie 2017/2018 może być mniejszy niż w poprzednim sezonie. Na wyniki handlu zagranicznego duży wpływ będą miały relacje cen zbóż krajowych do cen w pozostałych państwach europejskich, zwłaszcza położonych najbliżej naszej granicy. Przewiduje się, że w sezonie 2017/2018 wywóz ziarna i przetworów zbożowych (w ekwiwalencie ziarna) może obniżyć się do 6,4 mln ton, tj. o 15% w odniesieniu do poprzedniego sezonu. Mniejszy również może być import. Ocenia się, że w sezonie 2017/2018 import zbóż i przetworów zbożowych (w ekwiwalencie ziarna) może się ukształtować na poziomie 2,2 mln ton, o 18% niższym niż w sezonie 2016/2017.

Prognoza cen skupu zbóż do marca 2018 r.

Ceny zbóż na rynku krajowym będą podążały za tendencjami na rynkach zagranicznych, wykazując sezonowy wzrost w miarę wyczerpujących się zasobów. W tej sytuacji ocenia się, że krajowe ceny skupu zbóż do końca 2017 r. będą wyższe od cen w porównywalnych miesiącach 2016 r. W marcu 2018 r. ceny pszenicy ogółem i żyta mogą być zbliżone do notowanych rok wcześniej, natomiast poziom cen pszenicy konsumpcyjnej może być nieco wyższy niż przed rokiem.

Zespół Ekspertów ocenił, że w Polsce do marca 2018 r. ceny pszenicy i żyta mogą się kształtować następująco:

Wyszczególnienie	j.m.	grudzień 2017 r.	marzec 2018 r.
Pszenica ogółem¹⁾	zł/t	650–680	660–700
Pszenica konsumpcyjna²⁾	zł/t	680–710	690–740
Żyto¹⁾	zł/t	550–580	560–600

¹⁾ Dotyczy średniej ważonej ceny danego rodzaju zboża zarówno konsumpcyjnego, jak i paszowego.

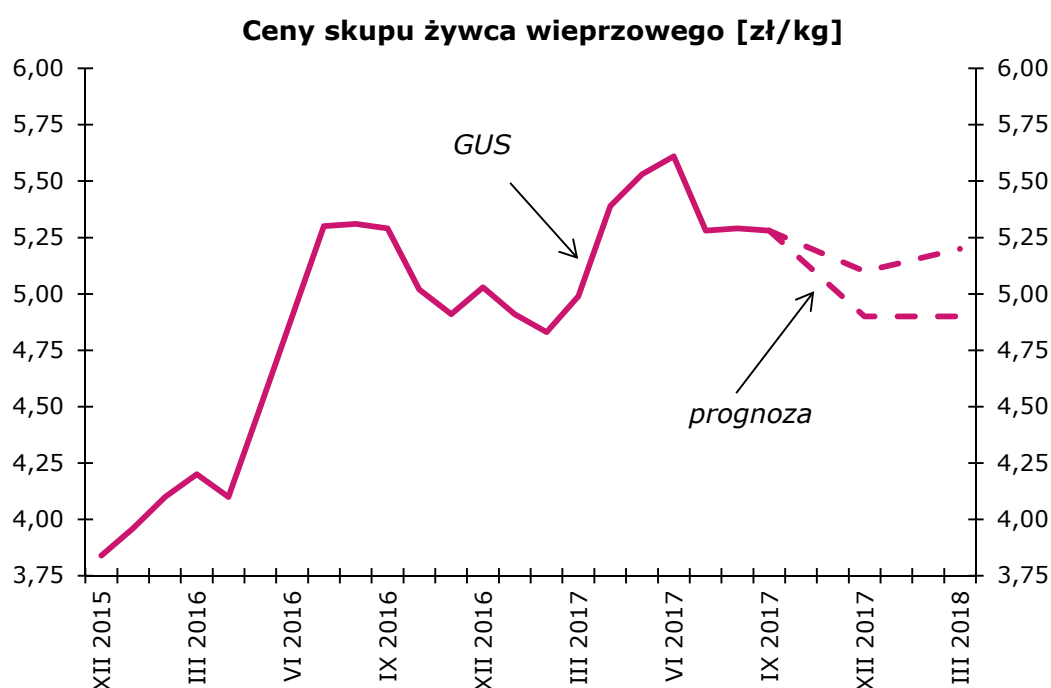
²⁾ Dotyczy średniej miesięcznej ceny pszenicy przeznaczonej na cele konsumpcyjne, notowanej w ramach Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW.

⁶ Wyniki polskiego handlu zagranicznego zostały obliczone przez analityków Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie wstępnych danych Ministerstwa Finansów. Obejmują wymianę z państwami UE i krajami trzecimi.

2. RYNEK WIEPRZOWINY

Sytuacja cenowa

W 2017 r. pogłębiający się spadek eksportu produktów wieprzowych poza obszar UE spowodował, że ceny trzody chlewnej w drugim półroczu 2017 r., zarówno w UE, jak i w Polsce wykazują trend spadkowy. We wrześniu 2017 r. w UE średnia cena zakupu trzody chlewnej klasy E wynosiła 165,32 EUR/100 kg i była o 3% niższa niż w sierpniu br. oraz nieco niższa (o 0,2%) niż przed rokiem⁷. Cena żywca wieprzowego tej klasy w Polsce wyrażona w walucie unijnej ukształtowała się na poziomie 165,27 EUR/100 kg i była nieznacznie (o 0,3%) wyższa niż we wrześniu 2016 r.

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych GUS i prognozy Zespołu Ekspertów.

W Polsce we wrześniu 2017 r. (dane GUS) za 1 kg żywca wieprzowego producenci uzyskiwali średnio 5,28 zł, o 0,2% mniej niż w sierpniu br. i niż we wrześniu 2016 r.

Czynniki wpływające na poziom cen skupu:

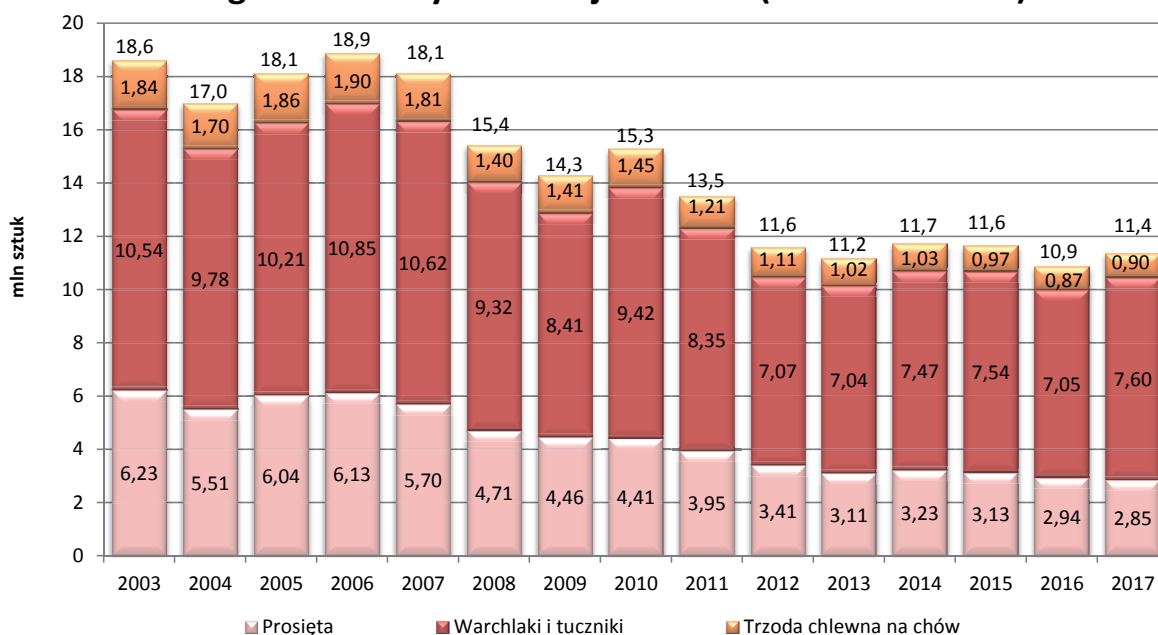
➤ pogłowie trzody chlewnej w Polsce

Poprawa relacji cen żywca wieprzowego do cen pasz zapoczątkowana w drugiej połowie 2016 r. skutkuje notowanym od grudnia 2016 r. wzrostem krajowego pogłowia trzody chlewnej. W czerwcu 2017 r. pogłowie świń w Polsce (wg GUS) liczyło 11,35 mln sztuk, o 488 tys. sztuk więcej (o 4,5%) niż przed rokiem. W odniesieniu do czerwca 2016 r. wzrost liczebności nastąpił we wszystkich grupach produkcyjno-użytkowych oprócz prosiąt,

⁷ Ceny żywca wieprzowego klasy E według EU Meat Market Observatory, data odczytu: 16.10.2017 r.

których pogłowie uległo redukcji o 3,1%. Największy wzrost pogłowia odnotowano w przypadku tuczników (o 8,8%) i warchlaków (o 6,5%). Loch było o 3,6% więcej, w tym loch prośnych – o 2,8% więcej⁸. Wzrost pogłowia macior prośnych i warchlaków pozwala przypuszczać, że w kolejnych miesiącach 2017 r. pogłowie trzody chlewnej będzie nadal rosło, ale ze względu na możliwy spadek opłacalności chowu jego dynamika może być mniejsza. Według oceny IERiGŻ – PIB w grudniu 2017 r. pogłowie trzody chlewnej może wynieść około 11,3 mln sztuk wobec 11,1 mln sztuk w końcu 2016 r.⁹

Pogłowie trzody chlewnej w Polsce (stan w czerwcu)

Liczby umieszczone nad poszczególnymi słupkami dotyczą pogłowia trzody chlewnej ogółem.

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych GUS.

➤ produkcja żywca wieprzowego w Polsce, w UE i na świecie

W pierwszej połowie 2017 r. produkcja żywca wieprzowego w Polsce wyniosła 1,2 mln ton (0,9 mln ton mpc.¹⁰)¹¹ i była o 2,5% mniejsza niż w analogicznym okresie ubiegłego roku. O spadku produkcji żywca w okresie styczeń–czerwiec 2017 r. świadczą mniejsze niż przed rokiem dostawy trzody chlewnej do skupu. W pierwszym półroczu 2017 r. (według danych sprawozdawczych GUS) krajowe zakłady skupiły 1 087 tys. ton żywca wieprzowego, o 3% mniej niż przed rokiem. W ocenie IERiGŻ – PIB w drugim półroczu 2017 r. krajowa produkcja żywca wieprzowego będzie prawdopodobnie większa niż w analogicznym okresie 2016 r. i w efekcie w całym 2017 r. może ona ukształtować się na poziomie 2,4 mln ton (1,9 mln ton mpc.), tj. nieco niższym od uzyskanego w 2016 r.

⁸ Pogłowie świń według stanu w czerwcu 2017 roku, opracowanie sygnałne GUS, 15.09.2017 r.

⁹ Prognoza IERiGŻ – PIB dotycząca krajowego pogłowia trzody chlewnej na koniec 2017 r. oraz krajowej produkcji wieprzowiny na drugą połowę 2017 r. i pierwszą połowę 2018 r., a także spożycia mięsa wieprzowego w Polsce na rok 2017, Rynek Mięsa – Stan i Perspektywy, nr 53 (październik 2017 r.), IERiGŻ – PIB, KOWR, MRiRW.

¹⁰ Mpc. – masa poubojowa ciepła.

¹¹ Wstępne dane GUS.

W okresie dziewięciu miesięcy 2017 r. poziom skupu był nieco wyższy (o 0,4%) o uzyskanego w tym samym okresie 2016 r. i wyniósł 1 488 tys. ton. Na pierwsze półrocze 2018 r. prognozowany jest dalszy wzrost produkcji wieprzowiny, jednak jego dynamika będzie się zmniejszała. W drugiej połowie 2018 r. produkcja może być mniejsza od przewidywanej w tym samym okresie 2017 r., ze względu na pogarszające się warunki chowu trzody chlewnej i możliwy spadek pogłowia w czerwcu 2018 r.

Komisja Europejska ocenia, że w 2017 r. unijna produkcja żywca wieprzowego prawdopodobnie będzie o 1% mniejsza niż w 2016 r. i wyniesie 23,5 mln ton. Jednak w 2018 r., na skutek odbudowy pogłowia trzody chlewnej w UE, prawdopodobnie nastąpi wzrost produkcji do 23,7 mln ton (o 1%)¹².

Według danych Departamentu Rolnictwa USA w 2017 r. światowa produkcja wieprzowiny może wynieść 111 mln ton i będzie o około 1% większa niż w 2016 r. Wzrost produkcji nastąpi przede wszystkim w Chinach, będących największym światowym producentem wieprzowiny (o 1%, do 53,5 mln ton). Produkcję zwiększą również USA – o 4%, Brazylia – o 1%, Rosja – o 3% i Wietnam – o 2%. Na 2018 r. przewidywany jest dalszy wzrost globalnej produkcji wieprzowiny (o 2%), który będzie związany przede wszystkim ze wzrostem produkcji m.in. w Chinach i USA, a także w UE¹³.

► handel UE z krajami trzecimi

W 2017 r., w wyniku spadku produkcji żywca wieprzowego w UE oraz słabnącego popytu na mięso wieprzowe ze strony Chin – głównego odbiorcy asortymentu wieprzowego z UE, eksport produktów wieprzowych z UE do krajów trzecich jest mniejszy niż przed rokiem. W okresie styczeń–sierpień 2017 r. unijny eksport wieprzowiny wyniósł 2,5 mln ton, o 11% mniej w porównaniu z analogicznym okresem 2016 r.¹⁴ Pomimo znacznego ograniczenia dostaw unijnej wieprzowiny na rynek chiński (o 32%), kraj ten nadal pozostaje głównym odbiorcą produktów wieprzowych z UE (z 36% udziałem). Unijna wieprzowina eksportowana jest również m.in.: do Japonii, Hongkongu, Korei Południowej i na Filipiny oraz do USA.

Według KE w całym 2017 r. unijny eksport produktów wieprzowych (w ekwiwalencie tusz) może być o 9% (253 tys. ton) mniejszy niż w 2016 r. Import wieprzowiny do UE w roku 2017, tak jak w latach wcześniejszych, będzie znikomy (około 13 tys. ton)¹⁵.

► polski handel zagraniczny

Popyt zagraniczny na polską wieprzowinę zarówno ze strony niektórych krajów UE (głównie Niemiec), jak i krajów trzecich (m.in. USA) sprzyja wzrostowi eksportu produktów wieprzowych z Polski. W okresie styczeń–lipiec 2017 r. wyeksportowano

¹² Short-Term Outlook for EU agricultural markets in 2017 and 2018, KE, Autumn 2017.

¹³ Livestock and Poultry: World Markets and Trade, USDA FAS, 12.10.2017.

¹⁴ Committee for the Common Organisation of the Agricultural Markets 19 October 2017.

¹⁵ Short-term outlook for EU agricultural markets in 2017 and 2018, Autumn 2017.

428 tys. ton żywca, mięsa, tłuszczów i przetworów wieprzowych (w ekwiwalencie tusz), o 6% więcej niż przed rokiem¹⁶.

Jednocześnie do Polski, podobnie jak przed rokiem, sprowadzono 492 tys. ton produktów wieprzowych (w ekwiwalencie tusz). Przywóz mięsa stanowił 78% importowanych produktów wieprzowych, a żywca – 19%. Mięso do Polski importowano głównie z krajów UE (Niemiec, Belgii i Danii). Import trzody chlewnej wyniósł 3,7 mln sztuk, o 2% więcej niż przed rokiem, w tym prosiąt i warchlaków, podobnie jak rok wcześniej – 3,1 mln sztuk, a trzody chlewnej hodowlanej – 485 tys. sztuk, o 28% więcej. Żywiec wieprzowy przywożono przede wszystkim z Danii (81% importu trzody chlewnej, ponad 3 mln szt.), a niewielkie ilości – m.in. z Niemiec (376 tys. sztuk), Holandii (118 tys. sztuk) i Litwy (111 tys. sztuk).

Deficyt polskiego handlu zagranicznego asortymentem wieprzowym ukształtował się na poziomie 64 tys. ton i był o 25 tys. ton mniejszy niż przed rokiem.

Analitycy Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa oceniają, że w całym 2017 r. eksport produktów wieprzowych z Polski może wynieść około 725 tys. ton i być o 3–4% większy niż w 2016 r. Wzrost będzie spowodowany zwiększonym popytem na wieprzowinę między innymi z USA, Kanady oraz krajów UE, zwłaszcza tych, w których w bieżącym roku spodziewana jest mniejsza produkcja mięsa wieprzowego. Import będzie prawdopodobnie nieco (o około 1%) mniejszy od notowanego w 2016 r. i wyniesie około 855 tys. ton.

W 2018 r., mniejszy popyt na unijną wieprzowinę ze strony niektórych krajów azjatyckich może przyczynić się do ograniczenia eksportu produktów wieprzowych z Polski. Przewidywany wzrost krajowej produkcji w 2018 r. będzie natomiast ograniczał import tego asortymentu do Polski.

➤ krajowe spożycie

Wzrost cen detalicznych w okresie styczeń–wrzesień 2017 r. mięsa wieprzowego (o 10%), konkurencyjnego mięsa drobiowego (o 0,7%) oraz mięsa wołowego (o 2,6%) mógł przyczynić się do zmniejszenia krajowego spożycia wieprzowiny. Według szacunków IERiGŻ – PIB w 2017 r. bilansowe spożycie mięsa wieprzowego może być o około 0,3 kg na osobę mniejsze i prawdopodobnie wyniesie 40,5 kg na mieszkańca. W 2018 r. bilansowe spożycie wieprzowiny prawdopodobnie utrzyma się na poziomie zbliżonym do szacowanego na 2017 r.

Prognoza cen skupu żywca wieprzowego do marca 2018 r.

W 2017 r. w UE słabnący popyt zagraniczny na wieprzowinę, pomimo prognozowanej mniejszej unijnej produkcji, jest czynnikiem hamującym wzrost cen trzody chlewnej. W Polsce ceny żywca wieprzowego są uzależnione przede wszystkim od cen w UE oraz kursu wymiany złotego względem euro. Prognozuje się, że w czwartym kwartale 2017 r. krajowe ceny skupu żywca wieprzowego ulegną sezonowemu obniżeniu. Jednak

¹⁶ Wyniki polskiego handlu zagranicznego asortymentem wieprzowym dotyczą świń gatunków domowych i produktów z tych zwierząt, tj. wybranych towarów z pozycji CN: 0103, 0203, 0209 oraz 1601, 1602 i 0210. Wyniki te obejmują wymianę z państwami UE i krajami trzecimi. Ekwiwalent tusz został obliczony przez analityków Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie wstępnych danych Ministerstwa Finansów.

utrzymujący się popyt na polską wieprzowinę ze strony krajów UE i krajów trzecich będzie prawdopodobnie hamował ich większy spadek. W efekcie w grudniu 2017 r. ceny trzody chlewnej mogą kształtować się na poziomie zbliżonym do notowanego w analogicznym okresie 2016 r., a w końcu pierwszego kwartału 2018 r. ich poziom może być nieco wyższy niż w marcu 2017 r.

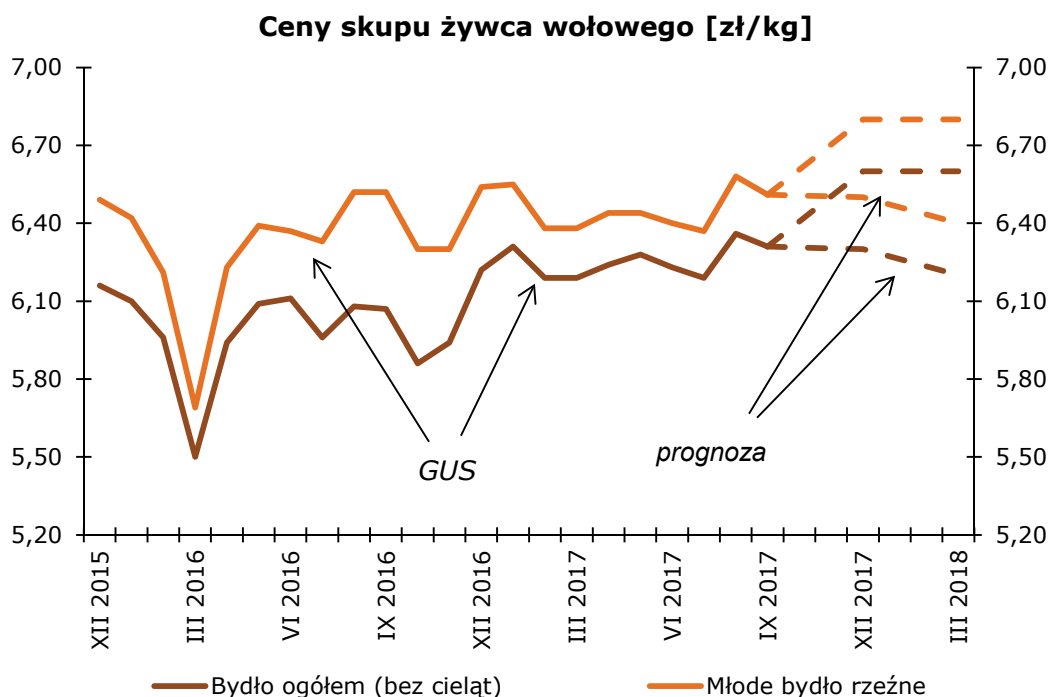
Uwzględniając wahania sezonowe, Zespół Ekspertów ocenił, że ceny skupu żywca wieprzowego mogą się kształtować następująco:

Wyszczególnienie	j.m.	grudzień 2017 r.	marzec 2018 r.
Żywiec wieprzowy	zł/kg	4,90–5,10	4,90–5,20

3. RYNEK WOŁOWINY I CIEŁĘCINY

Sytuacja cenowa

Na rynku unijnym od czerwca 2017 r. średnie ceny zakupu bydła rzeźnego systematycznie rosną. We wrześniu 2017 r. unijni dostawcy za bydło rzeźne klasy R3 uzyskiwali przeciętnie 381,47 EUR/100 kg masy poubojowej schłodzonej, o 1% więcej niż przed miesiącem oraz o 5% więcej niż we wrześniu 2016 r.¹⁷

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych GUS i prognozy Zespołu Ekspertów.

Ceny płacone polskim producentom są determinowane zmianami cen w innych krajach. Cena polskiej wołowiny klasy R3 wyrażona w walucie unijnej we wrześniu br. wyniosła 330,32 EUR/100 kg i była o 13% niższa niż średnio w UE oraz najniższa wśród liczących się unijnych producentów i eksporterów wołowiny.

W Polsce we wrześniu 2017 r. (wg GUS) bydło ogółem (bez cieląt) skupowano przeciętnie po 6,31 zł/kg, o 4% drożej niż przed rokiem. Średnia cena młodego bydła ukształtowała się na poziomie zbliżonym do notowanego we wrześniu 2016 r.

Czynniki wpływające na poziom cen skupu:

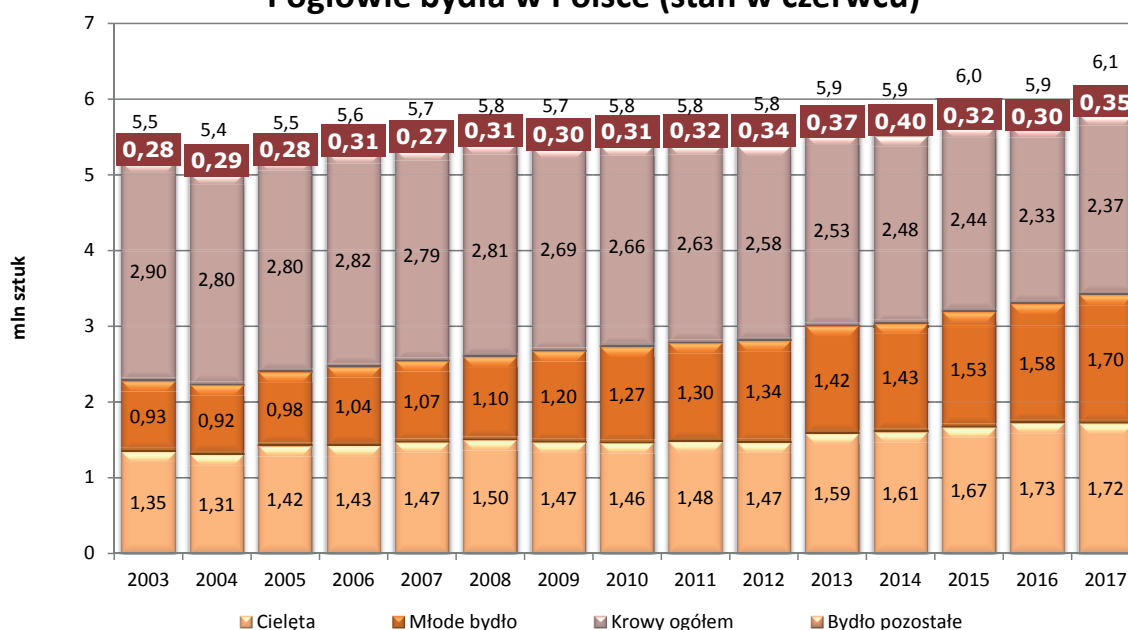
► pogłowie bydła oraz produkcja żywca wołowego w Polsce

Krajowe pogłowie bydła ogółem w czerwcu 2017 r. liczyło 6 143 tys. sztuk, o 3,4% więcej niż przed rokiem oraz o 3,1% więcej niż dwa lata wcześniej. W porównaniu z czerwcem

¹⁷ Ceny żywca wołowego według EU Meat Market Observatory, data odczytu 26.10.2017 r.

2016 r. liczebność młodego bydła w wieku 1–2 lat zwiększyła się o 8,0%, a pogłowie cieląt poniżej 1 roku obniżyło się nieznacznie – o 0,4%. Wzrost krajowego pogłowia bydła, zwłaszcza młodego w wieku 1–2 lat, jak również zwiększenie udziału tej grupy w strukturze pogłowia ogółem (o 1,2 p.p. w porównaniu z czerwcem 2016 r.) przy jednoczesnym spadku udziału krów w strukturze (o 0,6 p.p.) świadczy o utrzymującym się zainteresowaniu mięsnym kierunkiem chowu¹⁸. W grudniu 2017 r., przy przewidywanym wzroście pogłowia krów i bydła opasowego pogłowie bydła ogółem może wynieść około 6,15 mln sztuk, o około 3% więcej niż przed rokiem¹⁹.

Pogłowie bydła w Polsce (stan w czerwcu)

Liczby umieszczone nad poszczególnymi słupkami dotyczą pogłowia bydła ogółem.

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych GUS.

► produkcja żywca wołowego w Polsce, w UE i na świecie

W Polsce, na skutek wzrostu pogłowia młodego bydła, produkcja żywca wołowego w pierwszym półroczu 2017 r. była o 7% większa w porównaniu z analogicznym okresem 2016 r. i według wstępnych danych GUS wyniosła około 520 tys. ton (270 tys. ton mpc.). W drugiej połowie roku dynamika wzrostu produkcji może być większa niż w pierwszym półroczu. W efekcie w całym 2017 r. (w ocenie IERiGŻ – PIB) produkcja wołowiny prawdopodobnie wyniesie około 1 050 tys. ton (540 tys. ton mpc.) i będzie o 8% większa niż w 2016 r. Tendencja wzrostowa w produkcji zostanie utrzymana także w 2018 r., jednak ocenia się, że dynamika tego wzrostu może osłabnąć.

Według prognozy Komisji Europejskiej w 2017 r. unijna produkcja wołowiny nie ulegnie istotnej zmianie w porównaniu z rokiem ubiegłym i prawdopodobnie wyniesie 7 891 tys. ton

¹⁸ Pogłowie bydła według stanu w czerwcu 2017 r., opracowanie sygnałowe GUS, 15.09.2017 r.

¹⁹ Prognoza IERiGŻ – PIB dotycząca krajowego pogłowia bydła na koniec 2017 r. oraz krajowej produkcji wołowiny w 2017 r. i na pierwszą połowę 2018 r., a także spożycia mięsa wołowego w Polsce na rok 2017, Rynek Mięsa – Stan i Perspektywy, nr 53 (październik 2017 r.), IERiGŻ – PIB, KOWR, MRiRW.

wobec 7 881 tys. ton w 2016 r.²⁰ Największy spadek produkcji wołowiny przewidywany jest we Włoszech (o 40 tys. ton, o 5%), w Wielkiej Brytanii (o 22 tys. ton, o 2%), w Niemczech (o 19 tys. ton, o 2%) i we Francji (o 15 tys. ton, o 1%), a wzrost – w Irlandii (o 42 tys. ton, o 7%), Polsce (o 42 tys. ton, o 8%) i Holandii (o 24 tys. ton, o 6%)²¹. Stabilizacja unijnej produkcji wołowiny w 2017 r. oraz prognozowany jej niewielki spadek w 2018 r. może być wynikiem spowolnienia lub zatrzymania procesu restrukturyzacji sektora mleczarskiego spowodowanego wzrostem cen mleka.

Według danych Departamentu Rolnictwa USA w 2017 r. światowa produkcja wołowiny może wynieść 61,4 mln ton i będzie o 1,5% większa niż w 2016 r. Wzrost nastąpi m.in. w Stanach Zjednoczonych (o 5%), Brazylii (o 2%), Argentynie (o 4%), Chinach (o 1%) i Indiach (o 1%).

➤ handel UE z krajami trzecimi

W 2017 r. unijny eksport wołowiny utrzymuje się na poziomie wyższym niż w 2016 r. W okresie styczeń–sierpień 2017 r. z UE wywieziono 511 tys. ton produktów wołowych i cielęcych (w ekwiwalencie tusz), o 15% więcej niż w analogicznym okresie roku 2016²². Głównymi odbiorcami były: Hongkong, Turcja, Izrael i Liban.

Import wołowiny i cielęciny do UE w okresie ośmiu miesięcy 2017 r. był o 11% mniejszy niż przed rokiem i wyniósł 198 tys. ton (w ekwiwalencie tusz). Zmniejszył się przywóz produktów wołowych z Brazylii (o 24%), a zwiększył – z Argentyny (o 11%), Urugwaju (o 20%) i USA (o 19%).

Według oceny Komisji, przy utrzymującym się wzroście popytu ze strony krajów pozaunijnych, zwłaszcza Hongkongu, Turcji i Izraela w 2017 r. eksport wołowiny z UE może być o około 10% większy niż w 2016 r. Jednocześnie, z uwagi na niewielki spadek popytu wewnętrznego, import wołowiny do UE prawdopodobnie zmniejszy się o 5%.

➤ polski handel zagraniczny

Polska wołowina jest konkurencyjna cenowo na rynku unijnym, co sprzyja wzrostowi eksportu tego mięsa z Polski. W okresie pierwszych siedmiu miesięcy 2017 r. z kraju wywieziono 267 tys. ton żywca, mięsa oraz przetworów wołowych i cielęcych (w ekwiwalencie tusz), o 6% więcej niż w analogicznym okresie 2016 r.²³ Największy udział (92%) w strukturze asortymentowej eksportowanych produktów wołowych i cielęcych zajmowało mięso. Przewiduje się, że w całym 2017 r., z uwagi na wzrost produkcji wołowiny, eksport produktów wołowych i cielęcych będzie o 4–5% większy niż w 2016 r. i ukształtuje się na poziomie około 450–460 tys. ton. W 2018 r. tendencja wzrostowa w eksporcie produktów wołowych i cielęcych z Polski prawdopodobnie zostanie utrzymana, jednak jej dynamika będzie mniejsza.

²⁰ Short-term outlook for EU agricultural markets in 2017 and 2018, Autumn 2017.

²¹ Rynek Mięsa – Stan i Perspektywy, nr 53, październik 2017 r., IERiGŻ – PIB, KOWR, MRiRW.

²² Beef & Veal Market Situation, CMO Committee, 19 October 2017.

²³ Wyniki polskiego handlu zagranicznego asortymentem wołowym i cielęcym dotyczą bydła gatunków domowych i produktów z tych zwierząt, tj. wybranych towarów z pozycji CN: 0102, 0201, 0202 oraz 1602 i 0210 i zostały obliczone przez analityków Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie wstępnych danych Ministerstwa Finansów. Wyniki te obejmują wymianę z państwami UE i krajami trzecimi. Wolumen przedstawiono w ekwiwalencie tusz.

Import żywca, mięsa oraz przetworów wołowych i cielęcych do Polski jest niewielki. W okresie od stycznia do lipca 2017 r. zaimportowano 28 tys. ton produktów wołowych i cielęcych (w przeliczeniu na ekwiwalent tusz), o 9% mniej niż przed rokiem. Największy udział w imporcie miało mięso (56%), głównie świeże i schłodzone. Znaczący udział w przywozie stanowił również żywiec wołowy i cielęcy (40%), którego zaimportowano 83,5 tys. sztuk. Przywóz cieląt wyniósł 24,4 tys. sztuk, a przywóz bydła hodowlanego – 12,3 tys. sztuk. Prognozuje się, że import asortymentu wołowego i cielęcego w całym 2017 r. może być o około 2% mniejszy niż w 2016 r. i wynieść około 54 tys. ton. W 2018 r., w ocenie analityków Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, import produktów wołowych i cielęcych, a zwłaszcza żywca może być większy niż w 2017 r.

➤ krajowe spożycie

W Polsce w 2016 r., na skutek rosnącej świadomości społeczeństwa dotyczącej prozdrowotnych właściwości wołowiny oraz lepszej oferty handlowej, odnotowano wzrost konsumpcji tego mięsa. Według danych GUS bilansowe spożycie mięsa wołowego w 2016 r. wyniosło 2,1 kg na mieszkańca wobec 1,2 kg w 2015 r. W okresie styczeń–wrzesień 2017 r. na rynku krajowym ceny detaliczne mięsa wołowego wzrosły o 2,6%, konkurencyjnego mięsa wieprzowego – o 10%, a mięsa drobiowego – o 0,7%. Przewiduje się, że w 2017 r., na skutek nieco większej podaży wołowiny na rynku, konsumpcja tego mięsa może ukształtować się na poziomie około 2,2 kg na mieszkańca.

Prognoza cen skupu bydła do marca 2018 r.

W Polsce, z uwagi na około 90% udział eksportu w zagospodarowaniu krajowej produkcji, ceny żywca wołowego są w dużej mierze zależne od poziomu cen w UE oraz od kursu wymiany złotego względem euro. Z uwagi na utrzymujący się popyt zagraniczny na polską wołowinę przewiduje się, że w końcu 2017 r. ceny skupu bydła w Polsce mogą być o 4–6% wyższe od notowanych rok wcześniej. Na początku 2018 r. wzmożony popyt na polską wołowinę, zarówno ze strony krajów UE, jak i krajów trzecich prawdopodobnie będzie stymulował dalszy wzrost cen w Polsce. W marcu 2018 r. ceny żywca wołowego mogą kształtować się na poziomie o około 7% wyższym od uzyskanych w analogicznym okresie 2017 r.

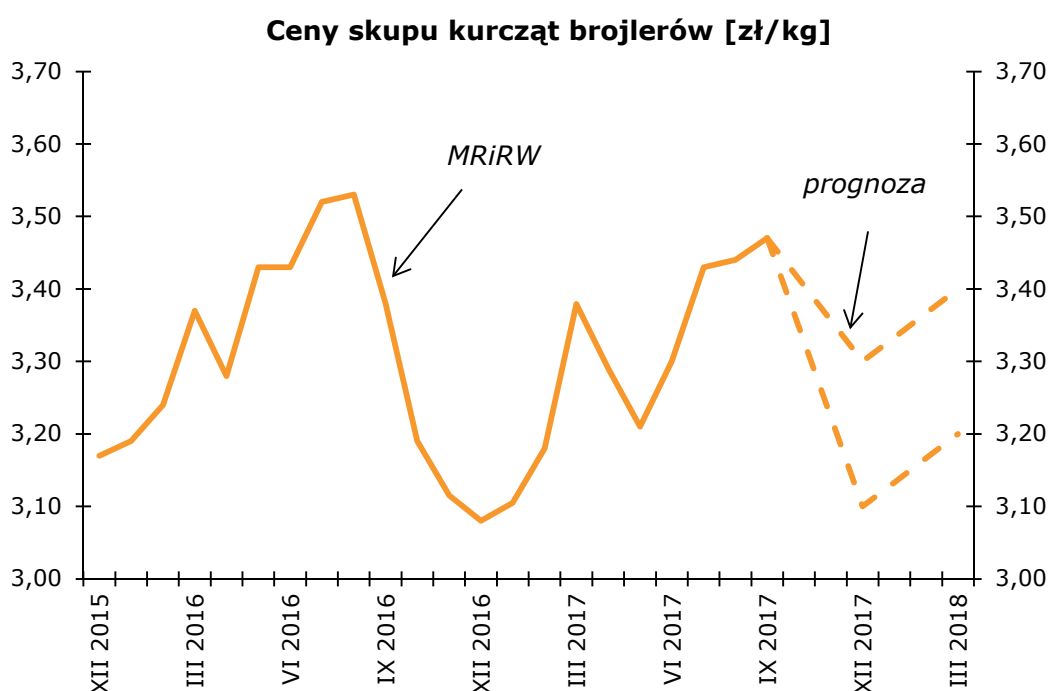
Uwzględniając wahania sezonowe, Zespół Ekspertów ocenił, że w okresie objętym prognozą ceny bydła ogółem i młodego bydła mogą się kształtować następująco:

Wyszczególnienie	j.m.	grudzień 2017 r.	marzec 2018 r.
Bydło ogółem	zł/kg	6,30–6,60	6,20–6,60
Młode bydło rzeżne	zł/kg	6,50–6,80	6,40–6,80

4. RYNEK DROBIU

Sytuacja cenowa

Ceny skupu kurcząt brojlerów w Polsce w okresie dziesięciu miesięcy 2017 r. utrzymywały się na niskim poziomie. Sytuacja cenowa na rynku krajowym była warunkowana rosnącą produkcją drobiu oraz ograniczonymi możliwościami sprzedaży poza UE. Według danych z zakładów drobiarskich objętych monitoringiem Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW w czwartym tygodniu października br. zakłady drobiarskie za kurczęta brojlery płaciły dostawcom 3,41 zł/kg, o 8% więcej niż przed rokiem, ale o 2% mniej niż dwa lata wcześniej.

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych MRiRW i prognozy Zespołu Ekspertów.

Ceny skupu indyków od czerwca 2017 r. kształtują się na poziomie wyższym niż w porównywalnych okresach roku 2016. W dniach 23-29.10.2017 r. indyki skupowano po 5,02 zł/kg, o 3,5% drożej niż rok wcześniej, ale o 13% taniej niż w tym samym okresie 2015 r.

Tuszki kurcząt w dniach 23-29.10.2017 r. zbywano po 5,07 zł/kg, o 7% drożej niż rok wcześniej. Krajowe tuszki kurcząt są jednymi z najtańszych w UE. Zgodnie z danymi Komisji Europejskiej w czwartym tygodniu października br.²⁴ średnia cena sprzedaży tuszek kurcząt w Polsce wyrażona w walucie unijnej wyniosła 120,96 EUR/100 kg i była o 61 EUR/100 kg niższa od średniej ceny w UE (181,61 EUR/100 kg) oraz o 27 EUR/100 kg niższa od ceny w Wielkiej Brytanii, która jest głównym konkurentem Polski w produkcji drobiarskiej w UE.

²⁴ https://ec.europa.eu/agriculture/poultry/presentations_en (data odczytu 07.11.2017 r.).

Czynniki wpływające na poziom cen skupu:

➤ produkcja żywca drobiowego na świecie

Zgodnie z prognozą Departamentu Rolnictwa Stanów Zjednoczonych w 2017 r. światowa produkcja kurcząt brojlerów wzrosła w skali roku o 1,2%, do 90,2 mln ton. W 2018 r. przewidywany jest dalszy wzrost światowej produkcji do 91,3 mln ton²⁵. Wzrost produkcji przewidywany jest w Brazylii i Stanach Zjednoczonych (po 2%), a także w UE (o 1,5%) i Indiach (o 5%). Prognozy wzrostu produkcji wynikają głównie z rosnącego popytu konsumpcyjnego na świecie.

➤ produkcja żywca drobiowego w UE

Ograniczenia wprowadzone przez kraje pozaunijne w imporcie produktów drobiowych z UE w związku z wystąpieniem ognisk grypy ptaków oraz mniejsza niż w poprzednich latach skala wzrostu spożycia wewnętrznego będą skutkować spowolnieniem dynamiki wzrostu produkcji drobiu w UE w roku 2017 i 2018. Komisja Europejska przewiduje, że produkcja drobiu w UE w 2017 r. wzrosła o 1,3%, do 14,7 mln ton. W 2018 r. tempo wzrostu produkcji drobiu w UE będzie zbliżone do szacowanego na 2017 r.²⁶

➤ produkcja żywca drobiowego w Polsce

Produkcja drobiu w Polsce wykazuje stały trend wzrostowy. Rozwój drobiarstwa wynika przede wszystkim z możliwości lokowania krajowej produkcji na rynkach zagranicznych oraz z rosnącej konsumpcji wewnętrznej.

W 2016 r. produkcja drobiu ogółem w Polsce osiągnęła 3,2 mln ton (2,2 mln ton mpc.²⁷), a tempo jej wzrostu wyniosło 13%. W 2017 r. tempo wzrostu produkcji drobiarskiej jest wolniejsze niż w roku 2016 przede wszystkim z uwagi na ograniczone możliwości eksportu na rynki pozaunijne w związku z występowaniem w Polsce od grudnia 2016 r. do kwietnia 2017 r. wirusa grypy ptaków. Do spowolnienia dynamiki wzrostu produkcji przyczynia się również niska opłacalność chowu drobiu rzeźnego, która jest wypadkową wyższych cen pasz i niskich cen skupu żywca do uboju.

W pierwszej połowie 2017 r. produkcja żywca drobiowego w Polsce wyniosła 1,6 mln ton (1,1 mln ton mpc.)²⁸ i była o 3% większa niż w analogicznym okresie ubiegłego roku. Prognozuje się, że w całym 2017 r. produkcja drobiarska wzrosła o 8%, do 3,4 mln ton (2,4 mln ton mpc.). Przyrost produkcji drobiu, podobnie jak w latach poprzednich, będzie kierowany głównie na rynki zagraniczne. Relatywnie wolne tempo wzrostu produkcji utrzyma się prawdopodobnie także w 2018 r.

➤ handel zagraniczny

Polska jest największym eksporterem produktów drobiowych w Unii Europejskiej. Czynniki, które stymulują wzrost sprzedaży zagranicznej drobiu są przede wszystkim: konkurencyjność cenowa polskich produktów na rynku unijnym, wysoka jakość produktów drobiowych produkowanych w Polsce, rosnący popyt na drób w Unii Europejskiej

²⁵ *Livestock and Poultry: World Markets and Trade*. USDA Foreign Agricultural Service, October 2017.

²⁶ *Short-Term Outlook for EU agricultural markets in 2017 and 2018*, KE, Autumn 2017.

²⁷ Mpc. – masa poubojowa ciepła.

²⁸ Wstępne dane GUS.

i na świecie. W okresie siedmiu miesięcy 2017 r. z Polski wywieziono 751 tys. ton produktów drobiowych (w ekwiwalencie tuszek) wobec 698 tys. ton przed rokiem. Przedmiotem eksportu było głównie mięso drobiowe. Przewiduje się, że w 2017 r. eksport drobiu osiągnie 1,3 mln ton (w ekwiwalencie tuszek). Tempo wzrostu eksportu będzie wolniejsze niż w roku 2016 i wyniesie 8% z uwagi na mniejszą możliwość wywozu do krajów pozaunijnych, do których Polska sprzedaje około 20% całego wolumenu eksportu.

Przewiduje się, że w 2018 r. postępować będzie proces odbudowy relacji handlowych z większością zagranicznych odbiorców polskiego drobiu. Wzrostowi sprzedaży zagranicznej wciąż będzie sprzyjać konkurencyjność cenowa i jakościowa polskich produktów drobiowych na rynku unijnym, a także większa produkcja krajowa. Przewiduje się, że tempo wzrostu eksportu w 2018 r. będzie stosunkowo nieduże i wyniesie 7–8%.

W 2017 r. przywóz drobiu wzrośnie o 16%, do 165 tys. ton (w ekwiwalencie tuszek), a największy udział w wolumenie importu będzie miał drób żywy. W pierwszej połowie 2018 r. import drobiu będzie prawdopodobnie kształtował się na poziomie nieco niższym niż w analogicznym okresie 2017 r.

➤ krajowe spożycie

Wzrostowa tendencja utrzymuje się w konsumpcji drobiu. Czynniki stymulującymi wzrost konsumpcji są: rosnąca podaż krajowa, niski poziom cen detalicznych drobiu, rosnące dochody ludności. Zgodnie z szacunkiem IERiGŻ – PIB w 2017 r. konsumpcja drobiu w Polsce wzrośnie o 0,8 kg, do 30 kg na mieszkańca. Przewiduje się, że w 2018 r. konsumpcja drobiu zwiększy do 30,5 kg na mieszkańca²⁹, do czego przyczyni się niski poziom cen detalicznych tego mięsa oraz jego konkurencyjność wobec mięsa czerwonego. Ograniczająco na wzrost konsumpcji oddziaływać będzie także bariera popytu wynikająca z osiągniętego już relatywnie wysokiego poziomu spożycia mięsa drobiowego.

Prognoza cen skupu do marca 2018 r.

Rosnąca produkcja żywca drobiowego na rynku krajowym oraz ograniczone możliwości eksportu spowodują, że do końca 2017 r. ceny kurcząt brojlerów będą utrzymywać się na stosunkowo niskim poziomie. Presję podaży na spadek cen będzie łagodził wzrost konsumpcji krajowej. W pierwszym kwartale 2018 r. ceny kurcząt wzrosną i będą zbliżone do notowanych w porównywalnym okresie 2017 r.

Biorąc pod uwagę wahania sezonowe, Zespół Ekspertów przewiduje następujące poziomy średnich krajowych cen skupu kurcząt brojlerów:

Wyszczególnienie	j.m.	grudzień 2017 r.	marzec 2018 r.
Kurczęta brojlery	zł/kg	3,10–3,30	3,20–3,40

²⁹ Rynek Drobiu i Jaj – Stan i Perspektywy, nr 52, październik 2017 r., IERiGŻ – PIB, KOWR, MRiRW.

5. RYNEK MLEKA I PRODUKTÓW MLECZARSKICH

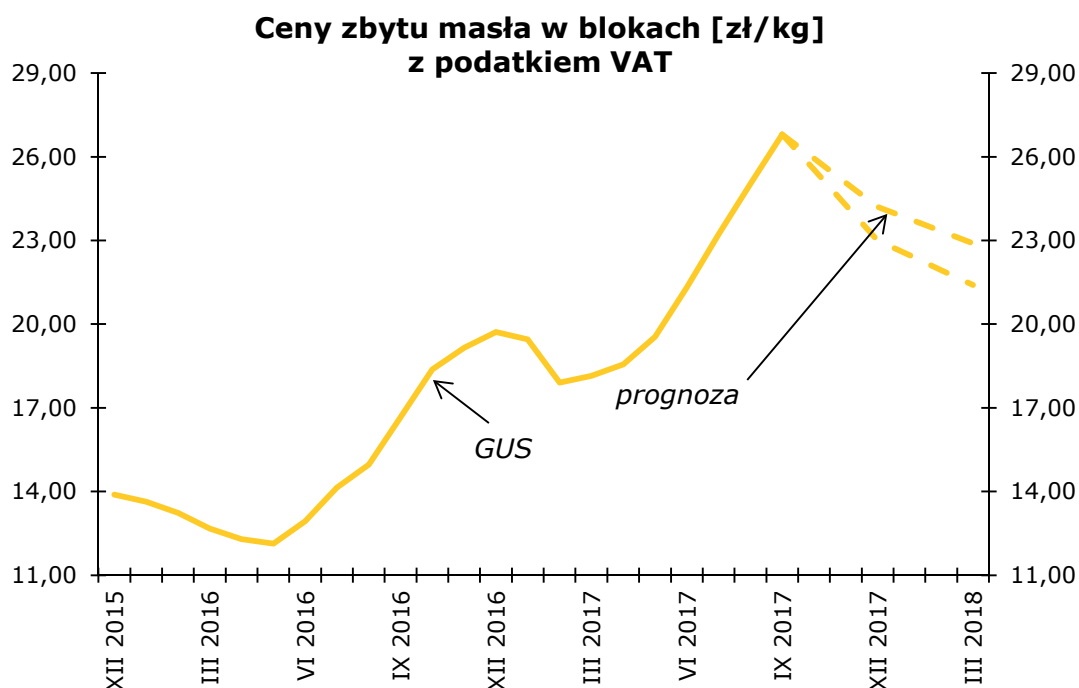
Sytuacja cenowa

W drugiej połowie 2017 r. ceny skupu mleka w Unii Europejskiej i w Polsce wykazują stopniowy wzrost. Po osiągnięciu historycznie najwyższych poziomów, korekcie w dół ulegają natomiast ceny masła. Tanieje także odtłuszczone mleko w proszku.

► masło w blokach i odtłuszczone mleko w proszku (OMP)

W Unii Europejskiej i Oceanii masło tanieje od końca września br., ale nadal jest znacząco droższe niż rok wcześniej. W UE w końcu października br. producenci za ten rodzaj tłuszczu mlecznego przeciętnie uzyskiwali 5,61 EUR/kg, o 12% mniej niż miesiąc wcześniej, ale jednocześnie o 40% więcej niż w analogicznym okresie 2016 r. W Oceanii cena masła wyniosła 4,90 EUR/kg i była o 8% niższa niż w końcu września br., ale o 34% wyższa niż rok wcześniej. W USA masło tanieje już od sierpnia br. (po dynamicznym wzroście w okresie kwiecień–lipiec). Na rynku amerykańskim 27 października br. za ten rodzaj tłuszczu mlecznego płacono 4,32 EUR/kg, o 16% mniej niż w końcu lipca br. Był to jednak poziom o 11% wyższy niż w porównywalnym okresie października 2016 r.³⁰

Wraz ze spadkiem cen masła na rynku światowym, również w Polsce jego ceny od końca września br. wykazują tendencję spadkową. Krajowe zakłady mleczarskie objęte monitoringiem Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW w czwartym tygodniu października 2017 r. masło w blokach zbywały po 22,35 zł/kg, o 10% taniej niż miesiąc wcześniej, ale jeszcze o 32% drożej niż przed rokiem³¹.

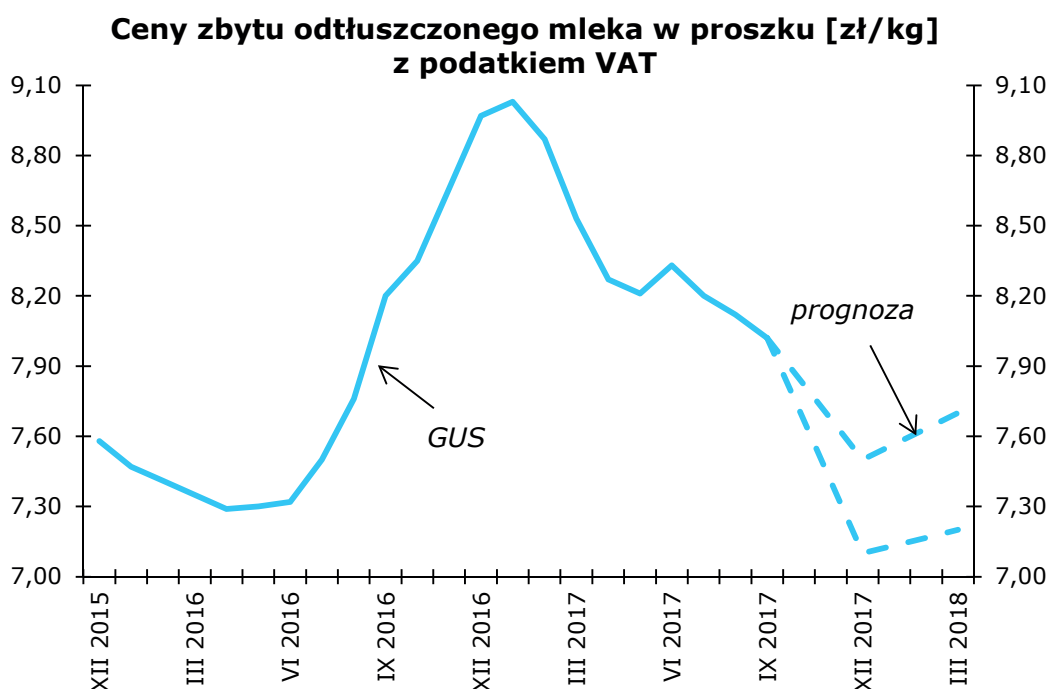
Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych GUS i prognozy Zespołu Ekspertów.

³⁰ Ceny masła i OMP w Oceanii i USA według CLAL, w UE – według KE.

³¹ Obliczenia analityków Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie tygodniowych danych MRiRW z zakładów objętych monitoringiem Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej – ceny bez VAT.

W Oceanii, USA oraz UE ceny odtłuszczonego mleka w proszku w drugim półroczu 2017 r. ulegają znaczącym obniżkom, kształtując się na poziomie niższym niż rok wcześniej. Na rynku unijnym w czwartym tygodniu października 2017 r. za ten rodzaj proszku mlecznego płacono przeciętnie 1,55 EUR/kg, o 5% mniej niż przed miesiącem i o 23% mniej niż przed rokiem. W Oceanii za OMP uzyskiwano 1,54 EUR/kg, o 26% mniej niż w końcu października 2016 r., a w USA – 1,48 EUR/kg, o 21% mniej.

W Polsce ceny odtłuszczonego mleka w proszku, po spadku w pierwszym kwartale br., w drugim kwartale wykazywały niewielki wzrost, ale od końca czerwca ponownie ulegają obniżkom. W końcu października br. za odtłuszczone mleko w proszku płacono średnio 6,78 zł/kg, o ponad 6% mniej niż miesiąc wcześniej i o 14% mniej niż porównywalnym okresie 2016 r.

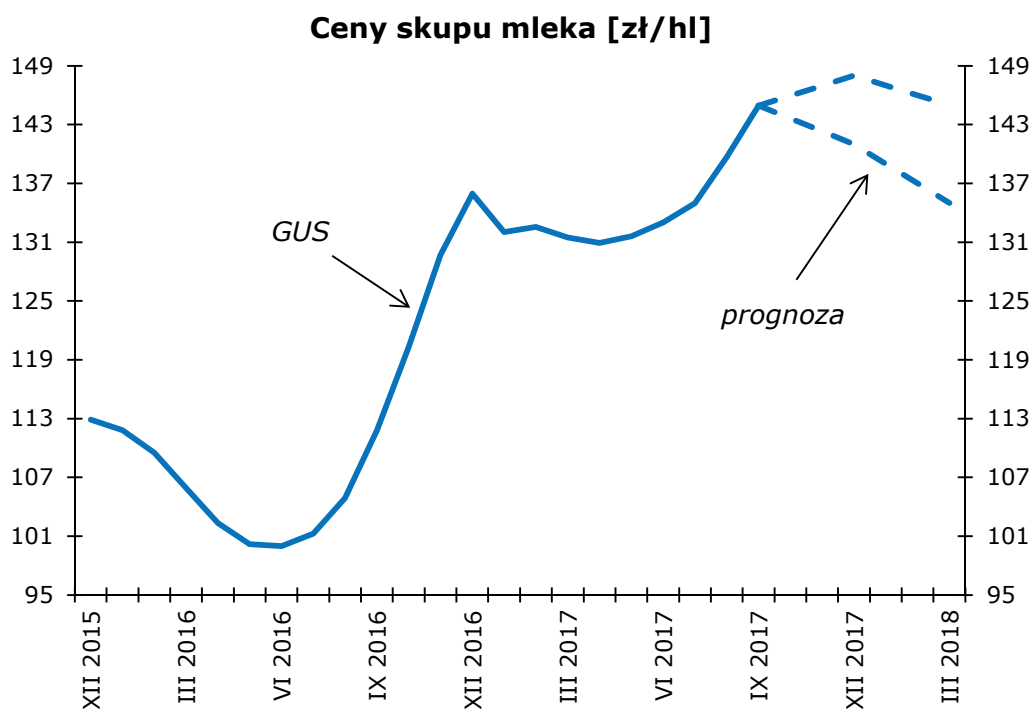

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych GUS i prognozy Zespołu Ekspertów.

► mleko surowe

W Polsce, podobnie jak średnio w UE, ceny skupu mleka w pierwszym półroczu 2017 r. były względnie stabilne, ale wyższe niż przed rokiem. W drugiej połowie roku, na skutek wysokich cen zbytu produktów mleczarskich, surowiec sukcesywnie drożeje. We wrześniu 2017 r. krajowi producenci za mleko w skupie uzyskiwali 144,95 zł/hl (według GUS, bez VAT), o 3,8% więcej niż miesiąc wcześniej i o 30% więcej niż we wrześniu 2016 r. Krajowa cena mleka wyrażona w walucie unijnej we wrześniu br. wyniosła 33,71 EUR/100 kg i była o 8,2% niższa od przeciętnej ceny w Unii Europejskiej³².

³² Dane wstępne KE – data odczytu 8.11.2017 r.

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych GUS i prognozy Zespołu Ekspertów.

W USA we wrześniu 2017 r. producenci za mleko uzyskiwali 32,94 EUR/100 kg, o 2% mniej niż w sierpniu br. i o 3% mniej niż przed rokiem. W Nowej Zelandii i w Unii Europejskiej ceny mleka utrzymują się na poziomie znacząco wyższym niż w latach 2015–2016. W sierpniu 2017 r. w Nowej Zelandii cena surowca osiągnęła poziom 34,08 EUR/100 kg i była o 20% wyższa niż przed rokiem. W Unii Europejskiej we wrześniu br. za mleko płacono przeciętnie 36,71 EUR/100 kg, o 4% więcej niż w sierpniu br. i o 32% więcej niż we wrześniu 2016 r.³³

Czynniki wpływające na poziom cen:

Utrzymujące się od połowy 2016 r. ożywienie globalnego zapotrzebowania na produkty mleczarskie wpływa stymulująco na światową, w tym unijną produkcję mleka. Komisja Europejska szacuje, że w 2017 r., pomimo spadku pogłowia krów mlecznych, produkcja surowca w Unii Europejskiej będzie o 0,4% większa niż rok wcześniej i osiągnie poziom 164 mln ton, a w 2018 r. może wzrosnąć o około 1%, do 166 mln ton.

W UE skup mleka surowego w okresie styczeń–sierpień 2017 r. był zbliżony do notowanego w porównywalnym okresie 2016 r. i wyniósł około 106 mln ton. KE przewiduje, że ogółem w 2017 r. towarowa produkcja mleka ukształtuje się na poziomie 154 mln ton, o 0,7% wyższym niż w 2016 r. Dalszy wzrost skupu mleka przewidywany jest w roku 2018³⁴.

³³ Ceny mleka w Oceanii i USA według CLAL, w UE – według KE.

³⁴ Short-term outlook for EU agricultural markets in 2017 and 2018, Autumn 2017 – prognozowany w UE skup mleka, produkcja OMP i masła.

➤ **pogłowie krów, produkcja i dostawy mleka w Polsce**

W Polsce, na skutek poprawy opłacalności produkcji mleka oraz dużych zasobów pasz gospodarskich, w połowie 2017 r. przerwana została (utrzymująca się nieprzerwanie od 2009 r.) spadkowa tendencja w pogłowie krów mlecznych. W pierwszym półroczu 2017 r. stado tych zwierząt liczyło 2 154 tys. szt. i było o 0,4% większe (o blisko 9 tys. sztuk) niż w tym samym okresie 2016 r. W grudniu 2017 r. zdaniem ekspertów IERiGŻ – PIB liczba krów mlecznych wzrosła o 1% i ukształtuje się na poziomie 2 150 tys. sztuk. Jednak w pierwszym półroczu 2018 r. przewidywany jest powrót do procesów restrukturyzacji bazy surowcowej, a z chowu bydła i produkcji mleka rezygnować mogą najmniej efektywne gospodarstwa. W efekcie pogłowie krów mlecznych w czerwcu 2018 r. może być o niecały 1% mniejsze niż w porównywalnym okresie roku poprzedniego i wynieść 2 140 tys. szt. Przy dalszej poprawie wydajności mlecznej (w 2017 r. do 6 155 l/sztukę wobec 6 037 l/sztukę w 2016 r.), krajowa produkcja mleka może wzrosnąć o 3,5%, do 13,3 mld litrów. Od początku 2017 r. rosną dostawy mleka do skupu. W okresie styczeń–wrzesień br. w kraju skupiono 8,6 mld litrów mleka, o ponad 4% więcej niż rok wcześniej. W całym 2017 r. skup może być o 5% większy niż w 2016 r. i osiągnąć poziom 11,4 mld litrów³⁵. Prognozy IERiGŻ – PIB wskazują, że w 2018 r. produkcja mleka wzrosła o około 1%, do 13,4 mld litrów, podczas gdy skup będzie większy o 3% i wyniesie 11,7 mld litrów.

➤ **produkcja odtłuszczonego mleka w proszku i masła**

- odtłuszczone mleko w proszku

W 2017 r., w związku z rekordowo dużymi zapasami OMP zgromadzonymi w magazynach interwencyjnych UE³⁶, a w efekcie z pogłębiającym się spadkiem jego cen, unijni, w tym krajowi, wytwórcy ograniczają produkcję tego artykułu.

W UE w okresie styczeń–sierpień 2017 r. wyprodukowano 1 mln ton OMP, o 9% mniej niż w tym samym okresie 2016 r. KE ocenia, że w całym 2017 r. unijna produkcja OMP może być o około 5% mniejsza niż rok wcześniej i wynieść niecałe 1,5 mln ton. W Polsce w okresie dziewięciu miesięcy 2017 r. produkcję OMP zmniejszono o 5%, do 114 tys. ton. Według przewidywań analityków Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, przy założeniu, że KE nie uruchomi dodatkowych mechanizmów wsparcia na rynku OMP, w całym 2017 r. produkcja OMP w kraju może ukształtować się na poziomie 150 tys. ton, o 8% niższym niż w roku 2016.

- masło

Z uwagi na ścisłe powiązanie produkcji OMP z produkcją masła, w UE ograniczana jest również produkcja tego tłuszczu, a surowiec jest przekierowywany do produkcji serów oraz śmietany. W okresie styczeń–sierpień 2017 r. unijna produkcja masła była o 5% mniejsza niż rok wcześniej i wyniosła 1,4 mln ton, a w Niemczech i we Francji, gdzie

³⁵ Rynek Mleka – Stan i Perspektywy, nr 53, wrzesień 2017 r., IERiGŻ – PIB, KOWR, MRIRW.

³⁶ W ramach zakupów interwencyjnych i prywatnego przechowywania na koniec sierpnia 2017 r. składowano 369,3 tys. ton OMP. W Polsce w magazynach interwencyjnych zgromadzono 36,3 tys. ton OMP.

wytwarzane jest ponad 50% unijnej produkcji tego tłuszczu – o 7% mniejsza. KE szacuje, że w całym 2017 r. może ona się ukształtować na poziomie 2,3 mln ton, o 3% niższym niż w roku 2016.

W Polsce, wraz ze wzrostem światowych cen masła do rekordowo wysokich poziomów, od czerwca 2017 r. produkcja tego tłuszczu przekracza poziom sprzed roku. W okresie dziewięciu miesięcy 2017 r. wyprodukowano 156 tys. ton masła, o ponad 1% więcej niż rok wcześniej (w okresie styczeń–maj br. produkcja była o blisko 5% mniejsza). IERiGŻ – PIB przewiduje, że produkcja masła w 2017 r. może się ukształtować na poziomie 210 tys. ton, o 3% wyższym niż w 2016 r.

➤ handel zagraniczny

W latach 2015–2016, na skutek głębokiej dekonunktury na światowym rynku mleka, polska branża mleczarska notowała pogorszenie wyników handlu zagranicznego. Jednak od początku 2017 r., wraz z ożywieniem globalnego popytu na produkty mleczarskie, rosną przychody polskich przetwórców z eksportu tego asortymentu. W okresie styczeń–lipiec 2017 r. wartość eksportu produktów mleczarskich z Polski ukształtowała się na poziomie 1,2 mld EUR, o 40% wyższym niż przed rokiem. IERiGŻ – PIB szacuje, że w 2017 r. eksport produktów mleczarskich wyrażony w ekwiwalencie mleka surowego może być o 8% większy niż w 2016 r. i osiągnąć poziom 4,2 mln ton, a w ujęciu wartościowym o około 33% większy – ponad 2 mld EUR. Import może wzrosnąć do 1,9 mln ton i 960 mln EUR. W efekcie saldo wyniesie 2,3 mln ton i 1,2 mld EUR i będzie większe niż w 2016 r. odpowiednio o około 12% i 68%.

- odtłuszczone mleko w proszku

Wzrost globalnego popytu na odtłuszczone mleko w proszku w 2017 r. (szczególnie ze strony Algierii, Chin, Filipin, Indonezji, Wietnamu, Malezji i Meksyku) wpływa stymulująco na jego wywóz z Unii Europejskiej, w tym z Polski. Z danych KE wynika, że w okresie ośmiu miesięcy 2017 r. poza obszar celny UE (która jest największym światowym eksporterem tego produktu) wywieziono 560 tys. ton OMP, o 43% więcej niż rok wcześniej. Na skutek przewidywanego umacniania się waluty unijnej oraz zmniejszenia popytu na OMP (wielu importerów mogło już uzupełnić poziom zapasów tego produktu) w kolejnych miesiącach 2017 r. dynamika wzrostu wywozu OMP może ulec wyhamowaniu. KE przewiduje, że w 2017 r. unijny eksport OMP może być o 35% większy niż w 2016 r. i wynieść 776 tys. ton.

Od początku 2017 r. rośnie także wywóz OMP z Polski. W okresie pierwszych siedmiu miesięcy br. eksport tego proszku wyniósł 62 tys. ton i był o 21% większy niż w tym samym okresie 2016 r. IERiGŻ – PIB przewiduje, że w 2017 r. wywóz OMP może być o 30% większy niż w 2016 r. i wynieść 105 tys. ton. Wzrost cen transakcyjnych importowanego OMP wpływa ograniczająco na przywóz tego produktu do Polski. Ocenia się, że w 2017 r. roczny import odtłuszczonego mleka w proszku może wynieść 25–30 tys. ton wobec 38 tys. ton w 2016 r.

- masło i tłuszcze mleczne

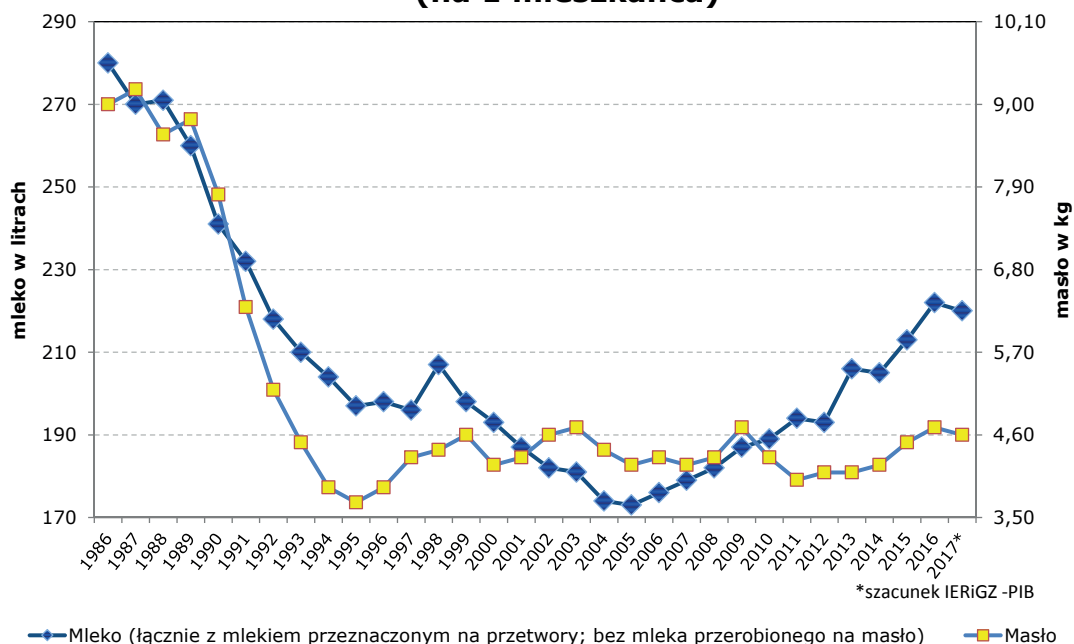
Notowany w 2017 r. w Unii Europejskiej dalszy wzrost spożycia masła, przy mniejszej jego produkcji oraz niskim stanie zapasów tego tłuszczu, wpływają ograniczająco na jego wywóz. W okresie styczeń–sierpień 2017 r. z UE wyeksportowano 101 tys. ton masła, o 17% mniej niż rok wcześniej.

Wzrósł natomiast eksport masła z Polski. W okresie styczeń–lipiec 2017 r. z kraju wywieziono 31 tys. ton masła i tłuszczów mlecznych, o 6% więcej niż w porównywalnym okresie 2016 r. Jednocześnie wartość wywozu tego asortymentu była o 69% większa niż rok wcześniej i ukształtowała się na poziomie 131 mln EUR. W 2017 r., eksport masła z Polski według oceny IERiGŻ – PIB może być o 22% większy od zrealizowanego w 2016 r. i wynieść 55 tys. ton. Jednocześnie przywóz może się ukształtować na poziomie 20 tys. ton wobec 17 tys. ton w 2016 r.

➤ krajowe spożycie mleka i jego przetworów

W Polsce od 2006 r. konsumpcja mleka i jego przetworów wykazuje tendencję wzrostową. W 2016 r. na skutek niższych niż rok wcześniej cen detalicznych artykułów mleczarskich oraz poprawy sytuacji dochodowej ludności bilansowe spożycie mleka i jego przetworów³⁷ wzrosło o 9 litrów (o 4%), do 222 litrów na mieszkańca³⁸. Jednak w 2017 r., w efekcie wzrostu cen detalicznych produktów mleczarskich oraz spowolnienia dynamiki wzrostu dochodów realnych ludności spożycie prawdopodobnie ulegnie wyhamowaniu i według oceny IERiGŻ – PIB będzie zbliżone do odnotowanego w 2016 r. W 2018 r. wraz z przewidywanym wyhamowaniem wzrostowej tendencji cen artykułów mleczarskich bilansowe spożycie mleka może wzrosnąć o 1%, do 223 litrów na mieszkańca.

**Bilansowe spożycie mleka i masła
(na 1 mieszkańca)**

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych GUS i IERiGŻ - PIB.

³⁷ Opracowanie sygnałowe GUS Dostawy na rynek krajowy oraz spożycie niektórych artykułów konsumpcyjnych na 1 mieszkańca w 2016 r., 31.08.2017 r.

³⁸ W ekwiwalencie mleka (łącznie z mlekiem przeznaczonym na przetwory, bez mleka przerobionego na masło).

W Polsce w latach 2012–2016 notowano wzrostowy trend w spożyciu masła. W 2016 r. w efekcie spadku cen detalicznych masła oraz poprawy sytuacji dochodowej ludności bilansowa konsumpcja tego tłuszczu wyniosła 4,7 kg na mieszkańca i była o ponad 4% większa niż w 2015 r. W 2017 r., z uwagi na utrzymujące się wysokie ceny masła (w okresie styczeń–wrzesień 2017 r. masło w detalu było o 28% droższe niż przed rokiem), konsumpcja tego tłuszczu może się obniżyć o 2%, do 4,6 kg na mieszkańca. Dalszy spadek spożycia masła (do 4,5 kg na mieszkańca) przewidywany jest również w roku 2018.

Prognoza cen skupu mleka oraz zbytu masła i OMP do marca 2018 r.

Zespół Ekspertów ds. Prognozowania Cen Podstawowych Produktów Rolno-Żywnościowych ocenia, że jeśli do końca 2017 r. utrzyma się dobra koniunktura na światowym rynku mleka ceny skupu surowca w Polsce mogą kształtować się na relatywnie wysokim poziomie 141–148 zł/hl. W marcu 2018 r., z uwagi na względnie niski poziom cen mleka na początku 2017 r., ceny surowca utrzymają się prawdopodobnie na poziomie 135–145 zł/hl, tj. do 10% wyższym niż w analogicznym okresie 2017 r.

Zwiększony globalny popyt na masło będzie prawdopodobnie utrzymywał krajowe ceny tego produktu na stosunkowo wysokim poziomie. Zespół Ekspertów przewiduje, że ceny masła w blokach w grudniu 2017 r. i w marcu 2018 r. mogą kształtować się w zakresie 21,40–24,20 zł/kg, o 17–26% wyższym niż w porównywalnych okresach przed rokiem.

Duże unijne zapasy interwencyjne OMP prawdopodobnie będą wpływać ograniczająco na poziom cen tego produktu. Eksperti prognozują, że ceny zbytu odtłuszczonego mleka w proszku w grudniu 2017 r. mogą się kształtować w granicach 7,10–7,50 zł/kg, o 16–21% niższym niż w grudniu 2016 r., a w marcu 2018 r. mogą być o 10–16% niższe.

Zespół Ekspertów, uwzględniając wahania sezonowe, w okresie objętym prognozą przewiduje następujący poziom cen skupu mleka oraz cen zbytu przetworów mleczarskich:

Wyszczególnienie	j.m.	grudzień 2017 r.	marzec 2018 r.
Mleko surowe*	zł/hl	141–148	135–145
Masło w blokach*	zł/kg	23,0–24,20	21,40–22,90
Odtłuszczone mleko w proszku (OMP)*	zł/kg	7,10–7,50	7,20–7,70

* Ceny skupu mleka surowego bez VAT, ceny zbytu masła w blokach i OMP z VAT.

PROGNOZA CEN SKUPU (BEZ VAT)

określona przez Zespół Ekspertów na posiedzeniu
4 października 2017 r.

Wyszczególnienie	j.m.	Ceny w sierpniu 2017 r. (wg GUS)	Prognozowane ceny na:		Wskaźnik cen analogiczny okres poprzedniego roku = 100
			XII 2017	III 2018	
pszenica ogółem ¹⁾	zł/t	637	650 - 680	660 - 700	102 - 106
pszenica konsumpcyjna ²⁾	zł/t	645	680 - 710	690 - 740	103 - 108
żyto ogółem ¹⁾	zł/t	531	550 - 580	560 - 600	101 - 107
żywiec wieprzowy	zł/kg	5,29	4,90 - 5,10	4,90 - 5,20	97 - 101
bydło ogółem	zł/kg	6,36	6,30 - 6,60	6,20 - 6,60	101 - 106
młode bydło rzeźne	zł/kg	6,58	6,50 - 6,80	6,40 - 6,80	99 - 104
kurczęta brojlery ³⁾	zł/kg	3,44	3,10 - 3,30	3,20 - 3,40	101 - 107
mleko surowe	zł/hl	139,70	141 - 148	135 - 145	104 - 109
masło w blokach ⁴⁾	zł/kg	25,03	23,00 - 24,20	21,40 - 22,90	117 - 123
odtłuszczone mleko w proszku OMP ⁴⁾	zł/kg	8,12	7,10 - 7,50	7,20 - 7,70	79 - 84

1) dotyczy średniej ważonej ceny danego rodzaju zboża zarówno konsumpcyjnego, jak i paszowego

2) dotyczy średniej miesięcznej ceny pszenicy przeznaczonej na cele konsumpcyjne notowanej w ramach Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW

3) ceny kurcząt brojlerów notowane w ramach Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW

4) ceny zbytu z podatkiem VAT

Prognoza została sporządzona przez Zespół Ekspertów ds. Prognozowania Cen Podstawowych Produktów Rolno-Żywnościowych na podstawie wiedzy i poglądów ekspertów. Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa nie ponosi odpowiedzialności za decyzje ekonomiczne podjęte na podstawie tej prognozy.